

Zdá se, že nám tu roste celý regiment mladých pohledných mírně intelektuálně orientovaných písničkářek. Já vím, ti co sledují folkovou scénu detailně řeknou, že už tu jsou dávno – to je pravda, ale ještě donedávna nebylo patrné, co z nich bude, a zdali vůbec něco. Teď to již patrné je, zejména v kontextu srovnání. Takřka současně vydaly svá CD hned tři mladé folkové dámy – Žofie Kabelková vydala své Peřiny z vody, o těch jsem již psal a asi bych je z trojice CD (vlastně čtveřice, ale Radůza je již přeci jen o krok dál) přeci jen hodnotil nejvýše. Žofka tam je taková jakoby nejvíc komplexní, ví, co je lepší přenechat jiným, ale současně je ještě za sebe, ostatní dvě níže uvedené se možná naopak na sebe až příliš spolehly a všechno přeci jen ještě nezvládají. A připojil jsem k nim, jak jsem naznačil, čtvrtou, která sice má na svém kontě již řadu CD a etablovala se s poměrně charakteristickou výrazovou tvář, v poslední době ale trochu hledala a tápala, aby se nakonec vrátila pokorně k tomu, co jí Zuzana Navarová naučila a co zjevně umí nejlíp. Budiž její návrat varováním i pro tři, resp. dvě zbývající dámy, aby se držely svého kopyta a nezačínaly příliš brzo neexperimentovat. Tou čtvrtou je tedy Radůza, ale nepředbíhejme.

Hanka Čechová sází na svůj hlas a trochu šansonový, místy ale až melodramatický projev, důležité je pro ni textové sdělení, mnohdy v hodně abstraktní a pocitové formě, nad kterým se musí přemýšlet – to je samozřejmě dobře, posluchač se k písničkám vrací, aby odhalil všechny významy slov a slovních spojení. Někdy bohužel ale dospěje k tomu, že verš je jen efektní a občas i odposlechnuté slovní klišé či fráze (hodně jich je v písni

Rozhovor

nebo

Otevřeno

). Témata jsou hodně niterná, převážně o mezilidských vztazích nepříliš početných skupin (maximálně dva, často jen jednoho po odchodu druhého). Vesměs ale neupadají do depresí, ale spíše jsou jakoby nadechnutím před novým vykročením. V soustředění na výpověď však Hanka Čechová zapomíná trochu na posluchače – melodii si z desky posluchač neodnese, refrén taky ne (až snad na výjimku titulní

Velký vůz

), zážitek z instrumentace rovněž ne. Jen hlavu jak pátrací balón z mnohovrstevnosti vnímání světa. No, občas to taky nevádí. Ale jen skutečně velmi občas.

{desky 677}

Neslyšet album **Martiny Trchové** v kontextu tří, resp. čtyř zde jmenovaných písničkářek, byl bych v pokušení právě ji tipovat na šansoniérku. Toto místo je ale již dostatečně transparentně obsazeno, a tak o to více vynikne a přijde samozřejmě, že Martina je blíže Žofii než Hance a Radůze. Martina Trchová je na svém albu

vlci

Takhle ve mě vyjí

ryze folková,

místy až koketující s jazzem, více dbá na aranže a zvukovou barevnost svých písní, větší prostor dá v mezihrách hudebním nástrojům. Hudba místy nervózně pulsuje, místy poklidně až líně plyne, ale vesměs podtrhuje význam textu a slouží mu. Texty jsou s trošku větším množstvím slovních hříček, ne jen významových jako u Hanky Čechové, o něco více se zabývají obecnějšími, ne snad přímo filosofickými, ale přinejmenším pohled na svět vymezujícími aspekty než jen vztahem k tomu druhému. Zpěv je civilnější, i přes tu civilnost je však patrné, že Martina má výrazové rezervy, kterých zatím nechce využívat. Nejpatrnější je to asi v titulní písni.

{desky 705}

Radůza

se po experimentech s pohádkami vrací na albu

Miluju vás

pokorně k šansonovému písničkářství, které jí jde nejlépe, za které je chválena a oceňována. Přesvědčila asi sebe, a potvrdila to i okolí, které to tušilo, že jakkoliv takřka dokonalá v jednom oboru, nemusí být ani průměrná v oborech jiných. Prostě ševče, drž se svého kopyta. Není už tak na střídačku šansonově drsně dravá nebo naopak folkově melodická, jako na prvních albech (zejména na první desce jako by to byly dvě Radůzy), ale tyto dvě její tváře se na nejnovějším albu velmi příjemně spojily v jeden výraz, který z obou předchozích tváří převzal to lepší a to horší opustil. I nadále v muzice převažuje harmonika, i nadále dominuje výrazný a nezaměnitelný hlas Radůzy včetně její intonace, ale písně získaly z té „druhé tváře“ folkovou melodiku a jistý „šmrnc“ a učesaly se do podoby vzácné a přirozené syntézy obou žánrů. Praxe je ale znát i v textech – verše plynou přirozeně, nenásilně a přesto zbude i dost místa na zajímavé obraty a nečekané rýmy, nenásilné a lehce plynoucí. Fráze či klišé takřka nenalezeny, obsahově se texty točí kolem osobní transformace vnímání okolního světa a jsou asi nejkomplexnější co se týče šíře záběru a zpracování z textů zde zmiňovaných dam. Radůza také jako jediná dbá na stavbu písničky, na refrén a melodiku tak, aby si posluchač po doposlechnutí desky něco zapamatoval a pobrukoval. A tedy i odnesl. Milé jsou drobné finesy v aranžích a také použití dalších hlasů – nemusí všechno zpěvačka utáhnout sama. Nejvíc jsem si zapamatoval asi

Rixum pix

, zejména v kontextu a v kontrastu k hned následující Jako zázrakem spíš.

{desky 696}

Zajímavé je i srovnání obalů všech 4 CD – Žofie to možná až trochu přehnala, obaly obalu působí zajímavě, problém je ale ryze praktický, album má booklet větší než standardní a odporně vykukuje z řady. Hanka Čechová a Martina Trchová vsadily na výtvarníka, spíše průzračnějšího než komplikovaného, snažícího se nějak naznačit, co posluchače na albech čeká za atmosféru, Radůza (jejíž obal CD je veskrze standardní, ostatní mají papírovou skládačku) vsadila na fotografie dětí ve venkovském, až rurálním prostředí. Souvislost s obsahem jsem moc ale nenašel.

Celkově čtveřice písničkářek se svými alby je velmi příjemným příslibem folkové budoucnosti, zejména pokud budou vykazovat trpělivost, cílevědomost, pracovitost a vývoj, klidně i občas do slepých uliček. Za deset let tu současné ženské folkové jedničky budou mít ne konkurenci, ale nástupkyně. A to je bezesporu dobrá zpráva pro folk. A co na to písničkáři? Ti zatím spíš mlčí nebo jen tak nezávazně blbnou.